

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.10.2023 lukien

Sisällysluettelo

1. Yleisiä periaatteita	5
1.1 Kaikissa asiakasmaksupäätöksissä sovelletaan	5
1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä	5
1.3 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen	5
1.4 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen ja määrittäminen	6
1.5 Maksukatto	6
1.6 Sotainvalidit	8
1.7 Rintamaveteraanit	9
1.8 Etäpalveluista perittävät maksut	9
1.9 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	9
1.10 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun	10
2. Avopalvelujen maksut	11
2.1 Terveysasemien maksut avohoidossa	11
2.1.1 Terveysasemien lääkäripalvelujen maksut	11
2.1.2 Terveysaseman hoitajan hoitovastaanotot	11
2.1.3 Muiden kuin valtakunnalliseen rokotusohjelmaan kuuluvien rokotteiden antaminen	12
2.2 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito	12
2.2.1 Perusmaksut	12
2.2.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatavuusluokan mukaan	12
2.2.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito	13
2.2.4 Kuvantamistutkimukset	13
2.2.5 Proteettiset toimenpiteet	13
2.3 Lääkinnällinen kuntoutus	13
2.3.1 Neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus	13
2.3.2 Apuvälinepalvelut ja apuvälineet	14
2.3.3 Perusterveydenhuoltona annetut terapiat	14
2.3.4 Terapiapalvelujen ohjattu ryhmäkuntoutus	14
2.3.5 Sarjassa annettava hoito terveyskeskuksessa	14

2.3.6 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	15
2.3.7 Päiväkuntoutus	15
2.3.8 Monialainen kotikuntoutus	15
2.4 Erikoissairaanhoidon maksut	16
2.4.1 Poliklinikkamaksu.....	16
2.4.2 Yhteispäivystyksen käynnit	17
2.4.3 Suun terveydenhuollon päivystys	17
2.4.4 Päiväkirurginen/lyhytjälkihoitoinen (herko) käynti	17
2.4.5 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa	17
2.5 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset	19
2.6 Hengityshalvauspotilaalle / hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle järjestettävä hoito	19
2.7 Maksu lääkärintodistuksesta/lausunnosta.....	19
2.7.1 Maksulliset todistukset	19
2.7.2 Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus	20
2.7.3 Maksuttomat todistukset	21
2.8 Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu	21
2.9 Röntgen- ja isotooppikuvien siirto CD:lle	22
2.10 Sairaankuljetus	22
2.11 Kelan matkakorvaukset (ei ole Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asiakasmaksu)	22
3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut.....	23
3.1 Lyhytaikainen laitohoito	23
3.2 Päivä- ja yöhoidon maksu	23
3.3 Kuntoutushoidon maksu (Lääkinnällinen kuntoutus)	23
3.4 Vuodeosastolla yöpyvä omainen	24
4. Kotona annettava palvelu ja asumispalvelu.....	24
4.1 Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotiin annettavat palvelut	24
4.2 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu	24
4.3 Tukipalvelut	25
4.3.1 Ateriapalvelu.....	25
4.3.2 Turvapalvelut	25
4.3.3 Seurantasoitto palvelu.....	27
4.3.4 Kotihoidon kuvapuhelinpalvelu	27
4.3.5 Kauppapalvelu	27
4.3.6 Lääkkeiden kuljettaminen apteekista	27
4.3.7 Lääkeannostelija	27

4.3.8 Saattajapalvelu	28
4.3.9 Pyykkipalvelu	28
4.3.10 Kylvetyspalvelu	28
4.3.11 Päivätoiminta	28
4.4 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit	29
4.5 Kiertävä perhehoito.....	29
4.6 Lyhytaikainen perhehoito.....	29
4.7 Lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen	29
4.8 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito.....	30
4.9 Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaa	30
4.10 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu sekä yhteisöllinen asuminen	30
4.10.1 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen kuukausimaksutaulukko	31
4.10.2 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot	33
4.10.3 Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa ja yhteisöllisessä asumisessa	33
4.11 Yhteisöllinen asuminen ryhmäkodissa	34
4.11.1 Yhteisöllisen asumisen (ryhmäkotien) ylläpitomaksu.....	34
5. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut	35
5.1 Palvelun pitkäaikaisuus	35
5.2 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut.....	35
5.2.1 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksussa huomioitavat tulot	36
5.2.2 Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa	37
6. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut	38
6.1. Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut	38
6.2 Päivä- ja työtoiminta	40
6.2.1 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta	40
6.2.2 Kehitysvammaisten päivätoiminta, kerhot, 16 vuotta täyttäneet	41
6.2.3 Kehitysvammaisten työtoiminta, kerhot, 16 vuotta täyttäneet	41
6.3 Asumispalvelut / asumisen tuki, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset	42

6.3.1 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn lyhytaikaisen asumispalvelun / asumisen tuen maksut.....	42
6.3.2 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun / asumisen tuen ateriamaksut	42
6.3.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu / asumisen tuki.....	43
6.4 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido ja kehitysvammalain tai vammaispalvelulain perhehoito / asumisen tuki.....	44
6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido.....	44
6.4.2 Pitkäaikainen perhehoito / asumisen tuki	44
6.4.3 Lyhytaikainen laitoshoido.....	45
6.4.4 Lyhytaikainen perhehoito / viikonloppuhoido / asumisen tuki.....	46
6.4.5 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito	46
6.5 Lääkinnällisen laitoshoidon maksut	46
6.6 vammaisen lapsen pitkäaikaisen asumisen tuki	46
7. Lastensuojelun maksut.....	47
7.1 Vanhemmilta perittävät maksut	48
7.2 Lapselta tai nuorelta perittävä maksu.....	48
8. Liikkumisen tuki (sosiaalihoitolain ja vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu)	49
8.1 Sosiaalihoitolain mukainen liikkumista tukeva palvelu	49
8.2 Vammaispalvelulain mukainen liikkumista tukeva palvelu	49
9. Muut maksut	49
9.1 Sosiaalipäivystys.....	49
9.2 Omien henkilörekisteritietojen tarkastusmaksu	50
10. Asiakasmaksujen alentamisperusteet.....	50

1. Yleisiä periaatteita

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2023 alkaen ovat voimassa koko Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella.

1. Asiakkaan siirtyessä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämästä palvelusta toiseen (laitoshoito-asumisyksikkö /asumisyksikkö-laitoshoito/laitoshoito-laitoshoito/asumisyksikkö-asumisyksikkö) ei lähetettävä yksikkö laskuta lähtöpäivää.
2. Asiakkaan siirtyessä perhehoidosta suoraan asumispalveluun/laitoshoitoon peritään asumispalvelun/laitoshoidon maksu tulopäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä. Asiakkaan siirtyessä asumispalvelusta /laitoksesta perhehoitoon peritään asumispalvelun/ laitoshoidon maksu lähtöpäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä.
3. Jos potilas erikoissairaanhoidon poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu (Asiakasmaksuasetus 8 §). Säännöstä sovelletaan koko Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella potilaan siirtyessä avohoitoyksiköstä välittömästi laitoshoitoyksikköön.
4. Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksu peritään päivältä, jona asiakas siirtyy lyhytaikaiseen asumispalveluun ja lyhytaikaisesta asumispalvelusta kotiin paluupäivältä, mikäli säännöllisen kotihoidon palvelua järjestetään lyhytaikaiseen asumispalveluun lähtö- ja paluupäivinä.

1.1 KAIKISSA ASIAKASMAKSUPÄÄTÖKSISSÄ SOVELLETAAN

Lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus)

1.2 ASIAKASMAKSUN ENIMMÄISMÄÄRÄ

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (asiakasmaksulaki 2 §).

1.3 ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukykyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista (asiakasmaksulaki 11 §).

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa myös silloin, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen (asiakasmaksulaki 11 §).

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. (Asiakasmaksulakimuutos 30.12.2020/1201 § 11)

Tarkemmin asiakasmaksun alentamisen perusteista on kappaleessa 10.

1.4 MAKSUKYVYN MUKAAN MÄÄRÄYTYVIEN MAKSUJEN TARKISTAMINEN JA MÄÄRITTÄMINEN

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido, ympärivuorokautinen asuminen, perhehoito, jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu ja yhteisöllinen asuminen) määrätään toistaiseksi.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (ja niihin liittyvät tulotiedot) tarkistetaan joka toinen vuosi ja silloin, kun

- asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muuttunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioiden hoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

1.5 MAKSUKATTO

Asiakkaan maksamille julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto: 692 € 1.1.2022 alkaen toistaiseksi.

Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 692 € ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta/laitospalvelusta peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 22,80 € /hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen.

Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiaksmaksulaisissa maksukaton seurantavelvollisuus on asiakkaalla (perustuu asiakasmaksulain 6 a §:ään), mutta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laskutusjärjestelmä seuraa maksukaton täyttymistä automaattisesti Siun soten lähettämistä laskuista. Mikäli alaikäinen on kieltänyt tietojensa luovuttamisen huoltajalleen, niin automaattisesti ei voida alaikäisen maksukattoa kerryttäviä laskuja huomioida huoltajan maksukattokertymässä. Muun hyvinvointialueen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon laskuttamat maksukattoa kerryttävät asiakasmaksut asiakkaan tulee itse ilmoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asiakasmaksupalveluun.

Maksukattoon lasketaan mukaan asiakasmaksut seuraavista palveluista (myös vastaavista etäpalveluista perityt maksut kerryttävät maksukattoa):

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelusta
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta (hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta)
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjassa annettavasta hoidosta
- päivä- ja yöhoidosta (kun on kyse kappaleen 3.2 mukaisesta maksusta)
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaispalvelulain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu tai vastaanotto on järjestetty etäpalveluna
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta

Maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

- maksua, joka on peritty työtaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta

- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveystalviin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka rinnastetaan kunnan asukkaaseen
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoidon maksua
- jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- sairaankuljetusmaksua
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- lääkärintodistusmaksua
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävää maksua
- sosiaalihoitolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisäateisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vaikeavammaisen asumispalvelumaksua
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorko- ja perintäkulumaksuja
- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuus (Asiakasmaksulain HE 129/2020)

Todistus maksukaton ylittymisestä

Asiakkaalla on oikeus saada todistus maksukaton ylittymisestä. Sen saamiseksi asiakkaan on pyydetessä esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista asiakasmaksulaskuista. Todistuksen antaa se julkinen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio, jossa maksukatto on täyttynyt. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella todistuksen saa tilattua soittamalla asiakasmaksupalveluun puh. 013 330 4334 tai 013 330 9034.

1.6 SOTAINVALIDIT

Sotainvalideilta, joilla on vähintään 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939 - 1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua (sotilasvammalaki 404/1948 § 6, 6a, 6b):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihoitolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista, jotka säädetty Terveydenhuoltolain 24 §:ssä
- pitkäaikaisesta laitoshoidosta

- lyhytaikaisesta kuntouttavasta laitoshoidosta

Sotilasvammalain mukaan pitkäaikainen ja kuntouttava laitoshoido on maksutonta myös asevelvollisena tai rauhanturvaajana ennen vuotta 1991 vahingoittuneelle tai sairastuneelle, mikäli heidän haitta-asteensa on vähintään 20 %.

Hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (viimeisin voimassa oleva Valtiokonttorin ohje hyvinvointialueille 5.12.2022 VK/66383/00.00.00.01/2022).

1.7 RINTAMAVETERAANIT

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua (laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta 1184/1988 §:t 12 a ja b):

- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvetys-, siivous-, pyykki- ja vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun
- hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (Viimeisin voimassa oleva Valtiokonttorin ohje hyvinvointialueille 5.12.2022 VK/66384/00.00.00.01/2022).

1.8 ETÄPALVELUISTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Etäpalvelu/etävastaanotto (videovälitteinen tai puhelimitse) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun. Etäyhteyksien avulla annetusta palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaanottokäynnistä poliklinikalla tai terveysasemalla tai kotikäynnillä annetusta palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

1.9 KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETYSTÄ PALVELUSTA PERITTÄVÄ MAKSU

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 51,50 €, mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaika tai palvelua.

Maksu peritään kaikista ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista ja sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisesta hoito- tai asumispalvelusta. Maksu peritään myös muutoin maksuttomista palveluista.

1.10 PALVELUN KESKEYTYKSEN VAIKUTUS MAKSUUN

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta yhteisöllisestä asumisesta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä.

Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yhtäjaksoisesti yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta.

Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta.

Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

(Asiakasmaksulaki § 10 k)

Ateriapalvelumaksut laskutetaan toteutuman mukaan.

2. Avopalvelujen maksut

2.1 TERVEYSASEMIEN MAKSUT AVOHOIDOSSA

2.1.1 Terveysasemien lääkäripalvelujen maksut

Terveysaseman avosairaanhoidon lääkäripalvelumaksu 20,90 € /käynti:

- Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä Siun soten alueen terveyskeskuksissa kalenterivuoden aikana.
- veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton
- lääkärin tekemä työttömän terveystarkastus: ensimmäinen lääkärikäynti, kun terveydenhoitaja/sairaanhoidtaja ohjaa asiakkaan lääkärin vastaanotolle maksuton
- alle 18-vuotiaan tuen tarpeen selvittämiseksi tehtävistä Lapset puheeksi –keskusteluista ja –neuvonpidoista ei peritä asiakasmaksua
- Terveyskeskuksen lääkärikäynnin maksua 20,90 € /käynti ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon päivystykseen terveyskeskuksen käynniltä saman päivän aikana ja saman tulossyyn vuoksi. Maksuttomuus edellyttää lääkärin päivystyslähettettä (jos päivystyslähettettä ei tehdä: peritään terveysaseman lääkärikäynnin maksu).

Lääkärikäynnin maksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

Terveyskeskuksen päivystyksessä arkisin klo 20-08 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä päivystyskäyntimaksu 28,70 € /käynti:

- Maksu peritään 18-vuotta täyttäneiltä
- Päivystyskäyntimaksu peritään arkisin klo 20-08 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä terveyskeskuksissa, joissa päivystystä edellä mainittuina aikoina järjestetään
- Päivystyskäyntimaksu 28,70 €/käynti peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme 20,90 €:n suuruista lääkäripalvelumaksua.

Etävastaanotosta (puhelimitse tai videovälitteisesti internetyhteyden kautta) peritään sama maksu kuin vastaanotosta terveysasemalla.

2.1.2 Terveysaseman hoitajan hoitovastaanotot

Sairaanhoidajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkäripalvelumaksu kappaleen 2.1.1 mukaisesti.

2.1.3 Muiden kuin valtakunnalliseen rokotusohjelmaan kuuluvien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokotteista (rokoteaineista), mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta (ts. kun rokottaminen kuuluu potilaan sairauden hoitoon).

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä rokottamisesta (toimenpiteestä ja rokottamista varten varatusta käynnistä), mutta potilaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista. Tällaisia vapaa-ajan matkailuun liittyviä potilaan itsensä hankittavia rokoteaineita ovat esimerkiksi keltakuumerokote, rokote Japanin aivotulehdusta vastaan, matkaa varten tarvittava lavantautirokote. Huom. ks. muulta kuin Suomessa asuvalta perittävät maksut kappaleesta 2.8.

2.2 SUUN JA HAMPAIDEN TUTKIMUS JA HOITO

2.2.1 Perusmaksut

- perusmaksu/suuhygienisti 10,30 € /käynti
- perusmaksu/hammaslääkäri 13,30 € /käynti
- perusmaksu/erikoishammaslääkäri 19,50 € /käynti
- alle 18-vuotiaille suun ja hampaiden tutkimus ja hoito maksuton

2.2.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

• Vaativuusluokka: 0-2	8,50 €
• Vaativuusluokka: 3-4	19,20 €
• Vaativuusluokka: 5-7	38,00 €
• Vaativuusluokka: 8-10	55,60 €
• Vaativuusluokka: 11-	78,00 €

Toimenpiteiden vaativuusluokitusten sisältö löytyy linkistä:

[Suun terveydenhuollon vastaavuusluettelo 2023 \(kuntaliitto.fi\)](https://www.kuntaliitto.fi/suun-terveydenhuollon-vastaavuusluettelo-2023)

2.2.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito

Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimus ja hoito 41,80 € /käynti

- odottavan äidin sylkitutkimus maksuton

2.2.4 Kuvantamistutkimukset

- Hammaskuva 8,50 €
- Panoraamaröntgen 19,20 €
- Ehkäisevä hoito: SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet 8,50 €

2.2.5 Proteettiset toimenpiteet

- Proteesin pohjaus 55,60 €
- Proteesin korjaus 38,00 €
- Akryyliosa- ja kokoproteesi 186,00 €
- Kruunut ja sillat hampaalta 186,00 €
- Rankaproteesi 225,70 €

Maksua ei peritä hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnuksen omaavilta henkilöiltä tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

2.3 LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS

Terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitetun lääkinällisen kuntoutuksen palvelut

2.3.1 Neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus

ovat maksuttomia (asiakasmaksulaki 5 §).

2.3.2 Apuvälinepalvelut ja apuvälineet

Apuvälineet ja niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat maksuttomia

paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.

2.3.3 Perusterveydenhuoltona annetut terapiat

11,60 € /hoitokerta, kun kysymys ei ole sarjahoidosta (ks. kappale 2.3.5)

- fysioterapia
- toimintaterapia
- neuropsykologinen kuntoutus
- ravitsemusterapia
- jalkojenhoito/jalkaterapia
- ravitsemusterapia (myös keskussairaalassa annettu)
- puheterapia
- muusta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta tai terapiasta

- alle 18-vuotiaille maksutonta
- terapeutin suorittamat apuvälinearviökäynnit maksuttomia

2.3.4 Terapiapalvelujen ohjattu ryhmäkuntoutus

- 5,30 €/kerta (ei kerrytä maksukattoa)
- alle 18-vuotiaille maksutonta

2.3.5 Sarjassa annettava hoito terveystieteiden keskuksessa

11,60 € /hoitokerta

- maksu peritään enintään 45 hoitokerralta/vuosi, jonka jälkeen maksuton
- alle 18-vuotiaille maksutonta
- mielenterveytyöissä annettu sarjahoido kuten psykoterapia maksutonta (Asiakasmaksulaki 5 §)

Terveyskeskuksessa sarjahoitomaksu peritään:

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta

2.3.6 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti

11,60 € /käynti

- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviökäynnit maksuttomia

2.3.7 Päiväkuntoutus

• Päiväkuntoutus 1 (kuntoutus, lounas, kahvi, edestakainen kuljetus)	21,10 €/kerta
• Päiväkuntoutus 2 (kuntoutus, lounas, kahvi, ei sisällä kuljetusta)	16,40 €/kerta
• Päiväkuntoutus 3 (kuntoutus, lounas, kahvi, yhdensuuntainen kuljetus)	18,50 €/kerta
• Ohjattu päiväkuntoutusryhmä (ei aterioita eikä kuljetusta)	5,30 €/kerta/hlö
• Puolipäiväkuntoutus (sisältää aterian, ei sisällä kuljetusta)	10,50 €/kerta
• Puolipäiväkuntoutus (sisältää aterian ja kuljetuksen)	15,80 €/kerta
• Päiväkuntoutuksen kuntouttava kotikäynti	8,40 €/kerta
• Fysioterapeuttien ohjaamat voima- ja tasapainoryhmät (VoiTas) VoiTas-ryhmä (ohjattu kuntosalijakso n. 10 vk, sisältää alku- ja loppututkimukset)	39,30 €/jakso

Eivät kerrytä maksukattoa.

2.3.8 Monialainen kotikuntoutus

Monialainen kotikuntoutus 8,40 € /vuorokausi (kerryttää maksukattoa, rinnastetaan maksukattoasiassa muuhun toimintakykyä parantavaan ja ylläpitävään hoitoon). Maksu on 8,40 € vuorokaudessa riippumatta siitä, kuinka monta kertaa kotona käydään kuntouttamassa tai kuinka pitkä aika tai mikä ammattiryhmä kuntoutusta antaa. Maksu 8,40 € /vuorokausi peritään myös etäyhteydenotosta.

- alle 18-vuotiaille maksutonta

2.4 ERIKOISSAIRAANHOIDON MAKSUT

2.4.1 Poliklinikkamaksu

Poliklinikkamaksu on 41,80 €/käynti

- Maksuton alle 18-vuotiaille
- Etävastaanotosta (puhelimitse tai videovälitteisesti internetyhteyden kautta) peritään sama maksu kuin vastaanotosta poliklinikalla.

Poliklinikkamaksu peritään myös todistus-/lausuntovastaanottojen yhteydessä.

Poliklinikkamaksua ei peritä, jos potilas otetaan sairaalan vuodeosastolle hoidettavaksi poliklinikkakäynnin tai ensiavun päivystyskäynnin seurauksena eli potilas siirtyy poliklinikalta suoritetun tutkimuksen jälkeen välittömästi vuodeosastolle. Tällöin potilaalta peritään poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu.

Potilaan käydessä useammilla poliklinikoilla saman päivän aikana, laskutetaan jokainen poliklinikkakäynti erikseen, jos käynnit eivät johdu saman sairauden hoidosta.

Poliklinikkamaksua ei peritä psykiatrisen avohoidon poliklinikkavastaanotoista (Asiakasmaksulaki 5 §), eli poliklinikkavastaanotto on ilmainen potilaalle seuraavilla erikoisaloilla:

- lastenpsykiatria
- nuorisopsykiatria
- yleissairaalapsykiatria
- riippuvuuspoliklinikka
- aikuispsykiatria (koskee myös yhteispäivystyksen tiloissa tapahtuvia psykiatrisen tehostetun avohoidon käyntejä)

Poliklinikkavastaanotto on maksuton myös:

- veteraanitunnuksen omaaville
- jos se liittyy Lapset puheeksi -keskusteluun tai -neuvonpitoon (huom alaikäisille pkl-vastaanotto maksuton lakisääteisesti, mutta jos vastaanotolla on yksistään huoltaja ao. keskustelussa, ei huoltajalta peritä maksua)
- palliatiivisen keskuksen potilaiden ja heidän perheidensä sopeutumisvalmennus ja psykososiaalinen tuki (Asiakasmaksulaki 5 §)
- syöpäkeskuksen asiantuntijahoitajan vastaanotot
- naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut (Asiakasmaksulaki 5 §)
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta (Asiakasmaksulaki 5 §)

Poliklinikkakäynnin/-vastaanoton asiakasmaksuun sisältyvät kaikki julkisen terveydenhuollon määräämät käyntiin liittyvät röntgen- ja laboratoriotutkimukset (myös ennen käyntiä ja käynnin jälkeen).

2.4.2 Yhteispäivystyksen käynnit

Poliklinikkamaksu on 41,80 € /käynti.

- Alle 18 –vuotiaiden käynnit ja sosiaalipäivystyksen käynnit ovat maksuttomia ympäri vuorokauden.

2.4.3 Suun terveydenhuollon päivystys

Terveyskeskuksessa annetusta suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta peritään 41,80 € käynniltä tai 136,90 €, mikäli tutkimuksen ja hoidon perusteena on

- a) hampaiston, leukojen ja kasvojen kehityshäiriö,
- b) vaikea, toimintaa häittävä laaja-alainen synnynnäinen hampaistopuutos tai kehityshäiriö,
- c) pään ja leukojen alueen kiputila,
- d) kaulan ja pään alueen säteilytys tai sytostaattihoido taikka
- e) muun kuin hammassairauden takia välttämätön suun hoito.

2.4.4 Päiväkirurginen/lyhytjälkihoitoinen (herko) käynti

Poliklinikkamaksu on päiväkirurgisessa käynnissä 136,90 €

Päiväkirurginen asiakasmaksu peritään asiakkaalta aina, kun leikkaustoimenpide on ennalta suunniteltu toteutettavaksi päiväkirurgisena (tulo- ja lähtöpäivä samat, potilas saa yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä).

Jos potilas päiväkirurgisen tai lyhytjälkihoitoisen kirurgian toimenpiteen jälkeen otetaan hoidettavaksi sairaalan vuodeosastolle, peritään leikkaustoimenpidepäivältä päiväkirurgian maksu ja seuraavilta hoitopäiviltä vuodeosastohoidon maksu. Mikäli terveyskeskuksen vuodeosastopotilas käy päiväkirurgisessa toimenpiteessä (ennalta suunniteltu), on käynti potilaalle maksuton.

Päiväkirurgisen poliklinikkamaksu peritään myös sotiemme veteraaneilta.

2.4.5 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa

Sarjahoitomaksu erikoissairaanhoidossa on 11,60 € /hoitokerta.

- alle 18-vuotiaille maksuton

- mielenterveytyössä annettu sarjahoito kuten psykoterapia maksutonta (HE 129/2020 § 5)

Erikoissairaanhoidossa sarjahoitomaksu peritään:

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta
- hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta ja
- muusta vastaavasta hoidosta
- hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa, joka muodostaa sarjan ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.
- maksu enintään 45 hoitokerralta/vuosi
- sarjahoidon määrää lääkäri, joka vastaa hoidosta

Seuraavista Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidossa tapahtuvista toistuvista hoidoista, muuna vastaavana hoitona voidaan lääke- ja hoitotieteelliseen arvioon perustuen periä asiakasmaksuasetuksen 11 §:ssä erikseen nimeltä mainittujen hoitojen lisäksi sarjahoidon asiakasmaksu:

- Syöpäkeskuksen ja muualla erikoissairaanhoidossa tapahtuvat potilaiden tablettimuotoisen lääkehoidon seurantavastaanotot (kotona olevat potilaat)
- syövän lääkehoidot, jotka annostellaan infuusioina / injektioina ja edellyttävät valvontaa, kuten solunsalpaajahoidot sekä biologiset hoidot, kuten immunologiset-, vasta-aine- solusykliiniset jne.
- suonien tai nivelten sisäiset lääkehoidot
- uroterapeutin vastaanotot, joissa ohjataan katetrointia
- kipupoliklinikan lääkärin antamat hoidot, joissa on kyse lääkehoitojen ja puudutuksien antamisesta kivunlievitykseen
- esimerkiksi korvalääkärin vastaanotot (sarjahoidon edellytysten täytyessä)
- lääkärin läheteellä annettava jalkaterapeutin hoito / lääkinnällisenä kuntoutuksena annettava jalkahoito
- jalkaterapeuttien ja jalkojenhoitajan antamat haavahoidot
- painonhallinnan ja diabeteshoidon tehostehoidot
- lääkinnällisenä kuntoutuksena järjestettävä ryhmäkuntoutus, johon otetaan henkilöitä, joilla on hoitavan lääkärin antama lähete/ohjaus lääkinnälliseen kuntoutukseen ja jokaisella oma potilaalla on oma hoitosuunnitelma, jota toteutetaan samoin perustein kuin jos hoito toteutettaisiin yksilökuntoutuksena. Edellytyksenä myös on, että jokaisesta käynnistä tulee merkintä jokaisen potilaan omaan potilasasiakirjoihin.
- silmän lasiaispistoksista
- KTG eli sikiökäyrän kardiokografian seurantaikänti
- erikoissairaanhoitona järjestetyn kotisairaalahoidon hoitajan kotikäynneistä ja palliatiivisen poliklinikan ja kotisairaalan polikliinisella vastaanotolla tapahtuvista hoitajan vastaanotoista, mikäli hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa, joka muodostaa sarjan ja hoitojen väliin

jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.

2.5 LABORATORIO- JA KUVANTAMISTUTKIMUKSET

Terveyskeskuksen tai erikoissairaanhoidon läheteellä tehdyt laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suun terveydenhuollon kuvantamistutkimuksia, joista peritään kappaleen 2.2.4 mukainen maksu.

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu erillisen hinnaston mukaan.

2.6 HENGITYSHALVAUSPOTILAALLE / HENGITYSLAITTEEN VARASSA ELÄVÄLLE HENKILÖLLE JÄRJESTETTÄVÄ HOITO

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito järjestetään sairaalassa tai sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa. (em. on 30.9.2023 voimassa olevan asiakasmaksulain 5 §:n 3 kohta, jota asiakasmaksulain 19 §:n mukaan sovelletaan kolmen vuoden ajan 1.10.2023 lukien, kuitenkin enintään siihen saakka, kun hengityshalvauspotilaan hoito päätetään järjestää potilaan omasta pyynnöstä aiemmin muulla tavalla)

1.10.2023 lukien, kun asiakkaalla on voimassa vammaispalvelulain 675/2023 mukainen palvelupäätös:

Vammaispalvelulain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettulle hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle annettava hoito, ylläpito terveydenhuollon laitoshoidon aikana sekä hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. (Laila 678/2023 muutettu 3 kohta, joka on voimassa 1.10.2023 alkaen)

2.7 MAKSU LÄÄKÄRINTODISTUKSESTA/LAUSUNNOSTA

2.7.1 Maksulliset todistukset

Seuraavista hoitoon liittymättömistä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksista ja lausunnoista peritään 51,50 €:

- C-todistus hoitotuen/vammaistuen hakemista varten
- T-todistus (todistus terveydentilasta)

- B-todistus etuuden hakemista varten (esim. eläkkeet, kuntoutustuki)
- Muut lausunnot etuuden hakemista varten
- Erikoissairaanhoidon antama B-todistus erityiskorvattavia lääkkeitä varten (huom. kansanterveystyössä/terveyskeskuksessa maksuton, STM kuntainfo 4/2016)
- E-lausunto
- Todistus muuhun kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Todistus vapaaehtoista asevelvollisuutta varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat ei ole määrännyt asiakasta palveluskelpoisuustutkimukseen.
- Todistus asunnonhakua varten
- Todistus asumispalvelupaikan hakemista varten
- Todistus verotusta varten
- Todistus autoveron alennusta varten
- Todistus terveydentilasta ulkomaille lähtöä varten
- Harrastuksiin liittyvät lääkärinlausunnot (purjelento, sukellus, laskuvarjohyppy jne.)
- Todistus veripalvelua varten
- Todistus kertausharjoituksesta vapauttamiseksi
- HIV-todistus viisumia varten
- Keltakuume- ja muu rokotustodistus
Maksu peritään kaikilta keltakuumerokotuksen saavilta riippumatta siitä, joudutaanko tekemään uusi rokotuskortti vai tehdäänkö merkintä jo olevaan rokotuskorttiin, peritään myös alle 18-vuotiaalta
- Lausunto oikeustoimikelpoisuudesta tai muu lausunto oikeudenkäyntiä varten asiakkaan itsensä tai hänen edustajansa pyytämänä
- Muut asiakkaan tai hänen edustajansa pyytämät todistukset ja lausunnot terveydentilasta

Valmiiksi laadituista todistuksista ja lausunnoista peritään maksu, vaikka asiakas myöhemmin peruisi todistus-/lausuntopyyntönsä. Lausunto- ja todistusmaksut eivät kerrytä maksukattoa.

Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista.

2.7.2 Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus

Ajokorttitodistus 61,80 € /todistus.

Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista.

2.7.3 Maksuttomat todistukset

Seuraavat **hoitoon liittyvät todistukset** ja **lausunnot** ovat maksuttomia:

- Kansanterveystyössä/terveyskeskuksessa hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot, esim. B- lausunto/todistus erityiskorvattavia lääkkeitä varten (STM kuntainfo 4/2016)
- B-lausunto/todistus (esim. sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten)
- A-todistus (esim. todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten, todistus työnantajaa varten lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten)
- Todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Joukkorokotustodistus
- Neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esim. jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
- Todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
- Kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat on määrännyt/lähettänyt asiakkaan palveluskelpoisuustutkimukseen.
- Kuolintodistus
- Matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- Todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- Todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- Todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten
- Todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- Todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- Todistus työttömän terveystarkastuksesta, joka on ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus
- Viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esim. holhous- tai lastensuojeluasioissa)

2.8 MUULTA KUIN SUOMESSA ASUALTA PERITTÄVÄ MAKSU

Henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen, peritään enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- 1) tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista

- 2) yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettua kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- 3) raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut 1-3 kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella.

2.9 RÖNTGEN- JA ISOTOOPPIKUVIEN SIIRTO CD:LLE

CD- tai DVD-levyllä luovutettavista kuvantamisen tutkimuksista peritään maksu erillisen tuotehinnaston mukaisesti.

2.10 SAIRAANKULJETUS

Potilas/kuntoutuja maksaa sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25 €.

Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakattoon (v.2022 on 300 €/kalenterivuosi).

Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa.

Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

2.11 KELAN MATKAKORVAUKSET (EI OLE POHJOIS-KARJALAN HYVINVOINTIALUEEN ASIAKASMAKSU)

Kela korvaa asiakkaiden matkat pääsääntöisesti halvimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaan, ottaen huomioon potilaan tai kuntoutujan terveydentila.

Jos terveydenhuollossa katsotaan, että asiakas ei voi sairauden tai sen hetkisen terveydentilansa vuoksi käyttää yleisiä kulkuneuvoja voidaan matkasta aiheutuneet kustannukset korvata erityisajoneuvon (esimerkiksi taksi tai oma auto) kustannusten mukaisesti. Korvausta maksetaan matkasta lähimpään hoitopaikkaan sen mukaan, mitä matka olisi tullut maksamaan edullisimmalla käytettävissä olevalla matkustustavalla.

Jos asiakas on käyttänyt taksia ja matka on tilattu tilausvälityskeskuksesta, asiakkaan omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta on enintään 25 €. Lisätietoja ja mahdolliset muutokset Kela.fi.

3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut

3.1 LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO

Hoitopäivämaksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa on 49,60 € /hoitopäivä, paitsi psykiatrian toimintayksikössä 22,80 € /hoitopäivä.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on 22,80 € /hoitopäivä.

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, lähetettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy (kappaleessa 1 tarkemmin).

3.2 PÄIVÄ- JA YÖHOIDON MAKSU

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 22,80 € /vrk.

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyöstä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

3.3 KUNTOUTUSHOIDON MAKSU (LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS)

Kuntoutushoidon maksu 17,10 € /hoitopäivä

ks. tarkemmin kohta 6.5

3.4 VUODEOSASTOLLA YÖPYVÄ OMAINEN

Vuodeosastolla yöpyvältä omaiselta peritään 21,10 €/ vuorokausi ilman aterioita. Omaisen yöpyminen ei ole kaikilla vuodeosastoilla mahdollista.

Lastenosastolla yöpyvältä omaiselta peritään vain ateriamaksut. Rintaruokinnassa olevan lapsipotilaan äiti ei maksa aterioista. Muilta omaisilta peritään ateriamaksu voimassa olevan henkilökuntahinnan mukaisesti.

4. Kotona annettava palvelu ja asumispalvelu

4.1 TILAPÄISET JA LYHYTKESTOISET KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT

- Kotihoidon arviointijakso 12,20 €/käynti, mutta laskutetaan enintään kahdesta käynnistä per päivä
- Kotipalvelukäynti 22,10 €/ensimmäiseen täyteen tuntiin asti ja seuraavilta tunneilta 12,70 €/alkava tunti

Kotisairaanhoido/kotihoito

- Lääkärin/hammaslääkärin kotikäynti: 19,20 € /käynti
- Muun henkilön suorittama kotikäynti 12,20 € /käynti,
- Tehostettu kotihoito 12,20 €/hoitajan kotikäynti
- **Erikoissairaanhoidona järjestetty kotisairaalahoido:**
41,80 € /hoitajan kotikäynti /vrk tai sarjahoitomaksu kappaleen 2.4.5 mukaisesti, mikäli sarjahoidon edellytykset täyttyvät
41,80 €/lääkärin kotikäynti

Erikoissairaanhoidon palliatiivisen poliklinikan ja kotisairaalan polikliiniset vastaanotot:

41,80 €/hoitajavastaanottokäynti /vrk tai sarjahoitomaksu kappaleen 2.4.5 mukaisesti, mikäli sarjahoidon edellytykset täyttyvät ja poliklinikalla tapahtuvalta lääkäri vastaanotolta poliklinikkamaksu 41,80 € /käynti. Poliklinikavastaanotot alle 18-vuotiaille ovat maksuttomia.

4.2 LAPSIPERHEIDEN TILAPÄINEN JA SÄÄNNÖLLINEN KOTIPALVELU

Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu on maksutonta.

4.3 TUKIPALVELUT

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue perii maksun viranhaltijan palvelupäätökseen kirjatusta tukipalveluina kotiin järjestettävistä tai yhteisölliseen asumiseen liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, siivous-, asiointipalvelusta sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä tai tukevista palveluista sekä muista asumista tukevista palveluista.

Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen liittyvistä tukipalveluista ei peritä erillistä maksua.

4.3.1 Ateriapalvelu

1) Kotiin kuljetetut ateriat

Kotiin kuljetetusta aterialta asiakkaalta peritään 8,10 €/ateria (maksu sisältää kuljetuksen osuutta 1,60 €/ateria. Velliaateria 1,40 €/ateria (toimitetaan kotiin kuljetetun aterian mukana tai asiakas noutaa keittiöltä/tarjoilupisteestä)

2) Palvelukeskusateriat, yhteisöllisen asumisen ateriat

• kaikki päivän ateriat /pv	16,30 €
• lounas + jälkiruoka	6,50 €
• kevyt ateria, päivällinen	5,05 €
• välipala	2,20 €
• aamupala/ilta-pala /kpl	2,85 €

Vuosittain hyvinvointialueen asiakasmaksu aterioista on sama kuin mitä hyvinvointialue korvaa enimmillään palveluntuottajalle osto- ja palvelusetelipalvelussa.

Jos toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän ateriakustannuksen mukaisesti (tulee kyseeseen, kun asiakas on ostopalveluna tai palvelusetelillä järjestetyssä asumispalvelussa).

4.3.2 Turvapalvelut

Turvapalveluun liittyvän laitteen käyttöönotto-, opastus- ja asennusmaksu 29,00 €/käynti.

Turvapalveluun liittyvän lisälaitteen käyttöönotto-, opastus- ja asennusmaksu 15,00 €/käynti.

Turvapalveluun liittyviä lisälaitteita ovat kaikki muut paitsi hälytyspainikkeen kevennyspainike ranteeseen tai kaulanauhaan sekä älykkään poistumistunnisteen väliovi -adapteri.

Turvapuhelinratkaisu 1, peruspaketti 39,90 €/kk

Turvapuhelimen keskusyksikkö liittymällä, hälytinpainike ja turvahälytysten vastaanotto, auttamistoiminta sekä laitteiden huolto ja poishaku palvelun päättyessä.

Turvapuhelinratkaisu 2: hinta 51,80 €/kk

Turvapuhelimen keskusyksikkö liittymällä, hälytinpainike, älykäs poistumistunniste yhteen oveen ja turvahälytysten vastaanotto, auttamistoiminta sekä laitteiden huolto ja poishaku palvelun päättyessä.

Lisähintaan

- Älykäs poistumistunniste lisäoveen 11,90 €/kpl/kk

Turvapuhelinratkaisu 3: hinta 42,50 €/kk

Paikannettava turvakello (malli Navigil S1) mahdollisuudella asettaa sallittu liikkumisalue ja turvahälytysten vastaanotto sekä auttamistoiminta asunnon sisältä tuleviin hälytyksiin. Lisäksi laitteiden huolto ja poishaku palvelun päättyessä. Asunnon ulkopuolelta tulevien hälytysten auttamistoiminnasta vastaavat asiakkaan läheiset.

Lisähintaan

- Paikannettava turvakello, malli Navigil S1 (mahdollistaa sen, että toinen kello on aina latauksessa) 15,80 €/kk
- Paikannettava turvakello, malli Navigil 580 (asiakas/asiakkaan läheiset vastaavat lisätoimintojen käytöstä) 20,80 €/kpl/kk
- Turvakellon latausasema 8,90 €/kk

Turvapuhelinratkaisu 4: hinta 58,75 €/kk

Hälytinpainike aktiivisuuden seurannalla, turvapuhelimen keskusyksikkö liittymällä, vuodevahti ja turvahälytysten vastaanotto, auttamistoiminta sekä laitteiden huolto ja poishaku palvelun päättyessä.

Lisähintaan

- Langaton liikeaktiivisuussensori 17,80 €/kk/kpl
- Mett-e ympäristösensorit jääkaappiin, mikroaaltouuniin, suihkuun ja WC:hen 17,80 €/kk/kpl
- Toinen vuodevahti 7,75 €/kk/kpl

Turvapuhelinratkaisu 5, yksilöllinen

Turvapalvelu voidaan räätälöidä asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Yksilölliset laiteratkaisut koostuvat hinnaston mukaisista laitemaksuista. Lisäksi peritään maksu 26,70 €/kk turvahälytysten vastaanotosta ja auttamistoiminnasta sekä laitteiden huollosta ja poishauasta palvelun päättyessä.

Osan lisälaitteista saa asentaa vain sähköasentaja. Asiakas maksaa itse asennuksesta ja laitteen pois ottamisesta syntyvät kulut.

Turvapuhelinratkaisussa 3 ja 4 auttamistoiminta kuuluu asunnon sisältä tuleviin hälytyksiin. Yksilöllisesti räätälöidyissä ratkaisuissa auttamistoiminnasta sovitaan erikseen.

Samassa taloudessa asuvien henkilöiden turvalaitteet

Kun kaksi samassa taloudessa asuvaa henkilöä tarvitsevat molemmat turvapuhelinta, maksaa lisärannekkeen käyttäjä hälytinpainikkeesta 5,90 €/kk ja hälytysten vastaanotosta ja auttamistoiminnasta 26,70 €/kk. Lisärannekkeen käyttäjän palvelun hinta on 32,60 €/kk. Mikäli asiakas tarvitsee muita lisälaitteita, maksaa hän niistä laitehinnaston mukaisen maksun.

4.3.3 Seurantasoittopalvelu

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä seurantasoittopalvelusta erillistä maksua, vaan soittoaika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Muilta asiakkailta palvelusta peritään 24,30 €/kk (yli 10 soittoa/kk) tai 12,70 €/kk (1-10 soittoa/kk).

4.3.4 Kotihoidon kuvapuhelinpalvelu

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä suunnitelmaan perustuvasta kuvapuhelusta ja laitteesta erillistä maksua. Asiakkaan ja soteammattilaisen väliseen yhteydenottoon kuluva aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

4.3.5 Kauppapalvelu

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä suunnitelmaan perustuvasta kauppapalvelusta erillistä maksua, vaan käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Muilta asiakkailta maksu on 12,20 €/kerta.

4.3.6 Lääkkeiden kuljettaminen apteekista

Säännöllisen kotihoidon asiakkaalla lääkkeiden haku-/kuljetusaika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa. Palveluasumisessa palvelu sisältyy hoitomaksuun.

Muilta kuin säännöllisen kotihoidon tai palveluasumisen asiakkailta peritään 12,20 €/kerta.

4.3.7 Lääkeannostelija

Lääkeannostelijan käyttöönotto-, opastus- ja asennusmaksu 29,00 €/käynti muilta kuin säännöllisen kotihoidon asiakkailta.

Lääkeannostelijasta peritään laitemaksua (ei sisällä lääkkeiden kuljettamista eikä laitteeseen asennusta) muilta kuin säännöllisen kotihoidon asiakkailta seuraavasti:

- Asiakkaan läheinen vastaa lääkeannostelijan täytöstä ja hälytysten vastaanottamisesta 25 €/kk
- Asiakkaan läheinen vastaa lääkeannostelijan täytöstä ja kotihoito ottaa vastaan hälytykset 40 €/kk
- Asiakkaan läheinen ottaa vastaan hälytykset ja kotihoito vastaa lääkeannostelijan täyttämistä 40 €/kk

Asiakas maksaa apteekin perimän lääkkeiden annosjakelun itse.

Lääkkeiden viemisestä ja automaattiin laittamisesta peritään 12,20 €/käynti.

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta lääkkeiden laittoon ja mahdollisiin hälytyskäynteihin käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

4.3.8 Saattajapalvelu

Maksu on 18,60 €/tunti.

4.3.9 Pyykkipalvelu

Ryhmäkodissa asuvan ja säännöllistä kotihoitoa saavan asiakkaan pyykkihuoltoon käytettävä aika huomioidaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Siun soten pyykkikoneen käyttömaksu muilta kuin ryhmäkodissa asuvilta on 2,70 €/kone.

4.3.10 Kylvetyspalvelu

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä erillistä maksua kylvetyspalvelusta. Kylvetykseen käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa. Muilta kylvetyspalvelusta peritään 12,20 €/kerta (ei sisällä kuljetusta).

4.3.11 Päivätoiminta

Asiakas järjestää/maksaa itse kuljetuksen päivätoimintaan ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialue perii ateriamaksun asiakasmaksuhinnaston kohdan 4.3.1 mukaan, mikäli päivätoimintaa tullaan järjestämään hyvinvointialueen omana toimintana. Päivätoiminnassa on kyse sosiaalisesta kuntoutuksesta, mikä muutoin on maksutonta perustuen asiakasmaksulain 4 §:ään.

4.4 MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEKUNTOUTUJIENTEN KOTIIN ANNETUT PSYKOSOSIAALISET TUKIKÄYNNIT

Kun asiakas ei asu tuetun asumisen yksikössä tai muussa asumispalvelussa, ja hänen kotiinsa järjestetään ohjausta, neuvontaa ja psykososiaalisia tukikäyntejä, ovat tukikäynnit asiakkaalle maksuttomia. Tätä sovelletaan, kun palvelu myönnetty terveydenhuoltolain 27 §:ään perustuen.

4.5 KIERTÄVÄ PERHEHOITO

Asiakas maksaa kiertävän perhehoidon käyntimaksun alla olevan taulukon mukaisesti. (Huom! kun kyseessä on omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestetty kiertävä perhehoito, niin maksu peritään kappaleen 4.9. mukaisesti.)

Kiertävän perhehoitajan Käyntikerta/viipymä/asiakas	Kiertävän perhehoidon asiakasmaksu €/käyntikerta/viipymä/asiakas
≤ 6 h	12,70 €
yli 6 h – 12 h	18,90 €
yli 12 h – 24 h	29,50 €

4.6 LYHYTAIKAINEN PERHEHOITO

- lyhytaikainen perhehoito 34,00 € /vrk.
Maksu sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut.
- osavuorokautinen perhehoito 17,20 € /päivä tai yö.
Maksu sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat.

4.7 LYHYTAIKAINEN YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Yhteisöllistä asumista järjestetään asumispalveluyksiköissä ja ryhmäkodeissa.

- yhteisöllinen asuminen 35,85 €/vrk (maksu sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut)
- osavuorokautinen yhteisöllinen asuminen 18,15 €/päivä tai yö (maksu sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat)

4.8 OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAINEN HOITO

Maksu on 11,60 €/vrk omaishoitajalain (937/2005) 4 §:ssä määritellyiltä vapaapäiviltä (poikkeus maksusta ks. kappale 6.4.5).

Sijaishoitoa käyttäviltä omaishoidon asiakkailta ei peritä asiakasmaksua. Sijaishoitaja on lähes aina omaishoitoperheen tuttavapiiriin kuuluva tai perheen itsensä etsimä hoitaja, jonka Siun sote on hyväksynyt sijaishoitajaksi. (Hyvinvointialueen aluehallitus 19.9.2022 § 117)

4.9 OMAISTAAN TAI LÄHEISTÄÄN HOITAVAN HENKILÖN VAPAA

Kun hyvinvointialue on järjestänyt sosiaalihuoltolain 27 b §:n nojalla, tuen tarpeessa olevalle henkilölle päivittäin sitovaa huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaata, maksu on 11,60 €/vrk.

4.10 JATKUVA JA SÄÄNNÖLLINEN KOTONA ANNETTAVA PALVELU SEKÄ YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Maksu määräytyy tämän kappaleen mukaan, kun kyse on jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta mukaan lukien tuettu ja yhteisöllinen asuminen.

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksu peritään silloin, jos asiakas saa kotisairaanhoidon/kotisairaalahoidon/kotipalvelun/kotihoidon palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Em. palvelujen kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen keskimääräisten palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Asiakas maksaa vuokran erikseen vuokrasopimuksen perusteella vuokranantajalle ja voi lisäksi ostaa tukipalveluja kuten ateriapalveluja. Tukipalvelujen maksut ovat kappaleessa 4.3.

Tuetusta asumisesta voidaan periä maksu samoin perustein, mikäli palveluun kuuluu jatkuvasti ja säännöllisesti annettavaa kotipalvelua taikka muuta hoivaa ja huolenpitoa. Tuettuun asumiseen sisältyvästä tuesta ja ohjauksesta tai sosiaaliohjauksesta/-työstä ei peritä maksua. (HE 129/2020 asiakasmaksulaiksi § 10 e, asiakasmaksulaki 4 §)

4.10.1 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen kuukausimaksutaulukko

Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevan maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.						
	Henkilö- määrä 1	Henkilö- määrä 2	Henkilö- määrä 3	Henkilö- määrä 4	Henkilö- määrä 5	Henkilö- määrä 6
Bruttotuloista vähennettävä osuus (tuloraja)	598 €	1103 €	1731 €	2140 €	2591 €	2976 €
Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12

17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä käytetään maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

4.10.2 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronalaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea).

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

4.10.3 Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa ja yhteisöllisessä asumisessa

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas on siirtymässä tuettuun asumiseen tai yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, huomioidaan entisen asunnon todellisia kustannuksia **enintään** seuraavasti:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

4.11 YHTEISÖLLINEN ASUMINEN RYHMÄKODISSA

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista. Asiakkaan maksettavat maksut koostuvat jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksutaulukon ja määräytymisperusteiden (kappaleet 4.10.1 - 4.10.3) mukaisesti, tukipalvelujen maksuista ja ryhmäkotien ylläpitomaksusta.

4.11.1 Yhteisöllisen asumisen (ryhmäkotien) ylläpitomaksu

1) Ryhmäkotien ylläpitomaksu 100 euroa/asukas/kk:

Sisältää kodin yhteiset varusteet, kodin puhdistusaineet, wc-paperit, käsipyyhkeet ja asunnon viikkosiivouksen sekä hälytinpainikkeen turvahälytyksen tekemiseen.

Jos asiakas tarvitsee palvelutarpeeseensa perustuen asumisen turvallisuuteen lisälaitteita, esim. älykäs poistumistunniste tai vuodevahti, peritään niistä erillisen laitehinnaston mukainen maksu.

2) Ryhmäkotien ylläpitomaksu 150 €/asukas/kk:

Sisältää pyykkihuollon, kodin yhteiset varusteet, kodin puhdistusaineet, wc-paperit, käsipyyhkeet ja asunnon viikkosiivouksen sekä hälytinpainikkeen turvahälytyksen tekemiseen.

Jos asiakas tarvitsee palvelutarpeeseensa perustuen asumisen turvallisuuteen lisälaitteita, esim. älykäs poistumistunniste tai vuodevahti, peritään niistä erillisen laitehinnaston mukainen maksu.

5. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut

Maksu määräytyy tämän kappaleen mukaan, jos palvelu on järjestetty sosiaalihuoltolain tai terveydenhuoltolain nojalla.

5.1 PALVELUN PITKÄAIKAISUUS

Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen, pitkäaikainen perhehoito, pitkäaikainen laitoshoido on kyseessä silloin, jos pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, perhehoidon, laitoshoidon/-palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

5.2 PITKÄAIKAISEN YMPÄRIVUOROKAUTISEN PALVELUASUMISEN, PITKÄAIKAISEN PERHEHOIDON JA PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON MAKSUT

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa 5.2.2 mainitut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen em. palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa 5.2.2 mainitut vähennykset.

Mikäli puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin yksin asuvalle määräytyvä maksu, asiakkaalta peritään yksin asuvalle määräytyvän maksun suuruinen maksu.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 167 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 112 euroa kuukaudessa.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa tarkemmin säädetään.

5.2.1 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

5.2.2 Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon ja pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset maksun perusteena olevista tuloista pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa:

- kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

6. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut

Asiakasmaksulaki 4 §, 14 §, L vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, L kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977, vammaispalvelulaki 675/2023 (voimaan 1.10.2023)

Asiakasmaksulakiin 1.10.2023 lukien säädettyjen muutosten (678/2023) voimaan tullessa aiemmin voimassa olleiden säännösten perusteella vammaiselle henkilölle määrätty asiakasmaksu ja palvelun maksuttomuus ovat voimassa maksua tai palvelua koskevaan päätökseen merkityn voimassaoloajan tai kunnes vammaisen henkilön päätökset saatetaan 1.10.2023 voimaan astuvien vammaispalvelulain (675/2023) tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisiksi (muutossäädös 676/2023), kuitenkin enintään kolme vuotta 1.10.2023 lukien.

Vammaisten ja kehitysvammaisten aterioista perittäviä ylläpitomaksuja koskeva ohjeistus:

Jos toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän ateriakustannuksen mukaisesti (tulee kyseeseen, kun asiakas on ostopalveluna järjestetyssä asumispalvelussa).

Uusien 1.1.2023 lukien palveluun tulevien asiakkaiden osalta vuosittain hyvinvointialueen vahvistama asiakasmaksu aterioista on sama kuin mitä hyvinvointialue korvaa enimmillään ostopalveluissa palveluntuottajalle. Tätä samaa vuosittain vahvistettavaa ateriamaksua suositellaan käytettävän myös palvelusetelipalveluissa, joissa palvelusetelituottaja perii ateriamaksun suoraan asiakkaalta.

Vammaiselta/kehitysvammaiselta peritään maksu ylläpidosta eli asioista, joita kaikki ihmiset tarvitsevat (esim. asuminen, ruoka, siivousaineet).

6.1. MAKSUTTOMAT VAMMAISPALVELULAIN JA KEHITYSVAMMALAIN MUKAISET PALVELUT

Maksuttomat palvelut, kun asiakkaalla ei ole voimassa 1.10.2023 voimaan astuvan vammaispalvelulain 675/2023 mukaista palvelupäätöstä ja palvelu on järjestetty vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla:

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
- vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen.
- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta
(asiakasmaksulaki 4 §)

Maksuttomat palvelut, kun asiakkaalla on voimassa 1.10.2023 voimaan astuvan vammaispalvelulain 675/2023 mukainen palvelupäätös:

- valmennus (VPL 7 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta ja valmennukseen liittyvästä liikkumisen tuesta
- henkilökohtainen apu (VPL 9 §)
- erityinen osallisuuden tuki (VPL 12 §)
- vaativa moniammatillinen tuki (VPL 16 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- asumisen tuki (VPL 18 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- kotona järjestettävä lapsen asumisen tuki (VPL 19 §)
- esteettömän asumisen tuki (VPL 22 §)
- lyhytaikainen huolenpito (VPL 24 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- päivätoiminta (VPL 25 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta (VPL 27§), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta
- liikkumisen tuki (VPL 28 §)
- VPL 34 §:ssä tarkoitettut muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittavat palvelut
- tuettu päätöksenteko (14 §), kun palvelua aletaan järjestämään 1.1.2025 lukien

Kaikkiin edellä mainittuihin vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin liittyvä apu ja tuki ovat maksuttomia.

Lisäksi maksuttomia ovat:

- lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito (VPL 24 §)

- päivätoiminnan (VPL 25 §) ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan (VPL 27 §) matkat (mikäli asiakas täyttää liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteet)
- asumisen tukeen ja kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen sisältyvät palvelut

Asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta peritään saatua korvausta vastaava maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla (asiakasmaksulaki §:t 4 ja 7 g)

1.10.2023 voimaan tulevan kehitysvammaisten erityishuoltolain muuttamisesta annetun lain (676/2023) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto
- tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon tai sitä edeltävään tutkimukseen määrätyn henkilön kuljetus toimintayksiköiden välillä (asiakasmaksulain 1.10.2023 voimaan tuleva säädösmuutos 678/2023)

6.2 PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA

6.2.1 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kun asiakkaalla ei ole voimassa 1.10.2023 voimaan astuvan vammaispalvelulain 675/2023 mukaista palvelupäätöstä ja palvelu on järjestetty vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla:

Kuljetus päivätoimintaan: Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

1.10.2023 lukien, kun asiakkaalla on voimassa vammaispalvelulain 675/2023 mukainen palvelupäätös:

Matkat päivätoimintaan ovat maksuttomia, jos vammaisella henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

• lounas (sis. jälkiruoan)	6,50 €
• päivällinen	5,05 €
• välipala	2,10 €
• aamupala	2,10 €

6.2.2 Kehitysvammaisten päivätoiminta, kerhot, 16 vuotta täyttäneet

Kun asiakkaalla ei ole voimassa 1.10.2023 voimaan astuvan vammaispalvelulain (675/2023) mukaista palvelupäätöstä ja palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla:

Erytishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

1.10.2023 lukien, kun asiakkaalla on voimassa vammaispalvelulain (675/2023) mukainen palvelupäätös:

Matkat päivätoimintaan ovat maksuttomia, jos vammaisella henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Päivätoiminnassa (myös kerhot) ylläpitomaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

• kaikki päivän ateriat /pv	13,75 €
• lounas + jälkiruoka	6,50 €
• kevyt ateria, päivällinen	5,05 €
• välipala	2,10 €
• aamupala/iltaapala /kpl	2,10 €

6.2.3 Kehitysvammaisten työtoiminta, kerhot, 16 vuotta täyttäneet

Kun asiakkaalla ei ole voimassa 1.10.2023 voimaan astuvan vammaispalvelulain (675/2023) mukaista palvelupäätöstä ja palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla:

Erytishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen työtoimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

1.10.2023 lukien, kun asiakkaalla on voimassa vammaispalvelulain (675/2023) mukainen palvelupäätös:

Kehitysvammaisen henkilön matkat työtoimintaan ovat maksuttomia, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa.

Työtoiminnassa (myös kerhot) ylläpitomaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

• kaikki päivän ateriat /pv	13,75 €
• lounas + jälkiruoka	6,50 €
• kevyt ateria, päivällinen	5,05 €
• välipala	2,10 €
• aamupala/iltaapala /kpl	2,10 €

6.3 ASUMISPALVELUT / ASUMISEN TUKI, VAMMAISPALVELULAIN JA KEHITYSVAMMALAIN MUKAISET

6.3.1 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn lyhytaikaisen asumispalvelun / asumisen tuen maksut

Lyhytaikainen asuminen / asumisen tuki ja asumisen arviointijaksot (joiden kesto yhtäjaksoisesti enintään 1 kk):

- ylläpitomaksu 17,10 €/vrk
lisäksi asiakas maksaa ylläpitomaksun aterioista käytön mukaan
- lyhytaikainen asumispalvelu
ylläpito päivähoidosta asumisyksikössä (noin 8 h): 8,60 €/päivä (sisältää ateriat).
Hinta koskee myös päiväkäynteinä toteutettavaa asumisvalmennusta.
Mikäli päivähoito (n. 8 h) korvaa työ- ja päivätoimintaa, peritään vain työ- ja päivätoiminnan ateriamaksut käytön mukaan (ks. kpl 6.2.1).

Em. ylläpitomaksuun sisältyy: yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet, sisustustarvikkeet, tarvikkeet.

Kun asiakas solmii huoneenvuokralain mukaisen vuokrasopimuksen ja maksaa sen mukaisen vuokran, vuokra ei sisälly ylläpitomaksuun.

Kun asiakkaalla ei ole huoneenvuokralain mukaista vuokrasopimusta ja kun asumisen/asumisen tuen asumisen arviointijakson arvioidaan palvelusuunnitelmassa kestävän yli kuukauden ajan, vuokraa ja muita asumiskuluja korvaavana ylläpitomaksuna peritään huoneen vuokraa ja muita asumiskuluja (sähkö, vesi, tv) vastaava summa. Tällöin muuta ylläpitomaksua asumisesta ei peritä. Ylläpitomaksu aterioista peritään kuitenkin käytön mukaan.

6.3.2 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun / asumisen tuen ateriamaksut

Ylläpitomaksu (aterioista) asumispalvelussa/asumisen tuessa, kun asiakas ei osallistu ruoan valmistamiseen

Kaikki päivän ateriat /pv	13,75 €
• lounas + jälkiruoka	5,70 €
• kevyt ateria, päivällinen	5,05 €
• välipala	1,95 €
• aamupala/iltapala /kpl	1,95 €

Ylläpitomaksu (aterioista) asumispalvelussa/asumisen tuessa, kun asiakas osallistuu ruoan valmistamiseen/valmistaa itse *

Kaikki päivän ateriat /pv	5,85 €
• lounas + jälkiruoka	2,25 €
• kevyt ateria, päivällinen	2,25 €
• välipala	0,75 €
• aamupala/ilta-pala /kpl	0,75 €

*Hintoihin sisältyy vain raaka-aineiden hinta (huomioitu KHO:N päätös 22.12.2014/3986, 186:2014)

6.3.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu / asumisen tuki

Vammaispalvelulain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu:

Asiakas maksaa itse vuokran, sähkö- ja vesimaksut (voivat sisältyä vuokraan), ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun.

Kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu:

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus. Lisäksi asiakas maksaa esim. sähkö- ja vesimaksut.

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksuun sisältyy:

yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet, sisustustarvikkeet ja muut tarvikkeet.

Ylläpitomaksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta. Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Kun asiakas solmii huoneenvuokralain mukaisen vuokrasopimuksen ja maksaa sen mukaisen vuokran, vuokra ei sisälly ylläpitomaksuun.

Pitkäaikaisen asumispalvelu asiakkaan omaan käyttöön jätetään käyttövaraa vähintään 167 €/kk nettotuloista. Käyttövaraa laskettaessa huomioidaan nettotulot ja tuloista tehtävät vähennykset, jotka on lueteltu kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2

Pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu enintään 57,40 €/kk

6.4 KEHITYSVAMMALAIN MUKAINEN LAITOSHOITO JA KEHITYSVAMMALAIN TAI VAMMAISPALVELULAIN PERHEHOITO / ASUMISEN TUKEA

6.4.1 Pitkäaikainen laitoshoido

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiakasmaksuasetus 21 §):

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen kuukausimaksu: maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 112 € kuukaudessa. Maksua määrättäessä huomioitavat tulot, menot ja vähennykset määräytyvät kappaleessa 5.2.1 ja 5.2.2 selvitetyin mukaan.

6.4.2 Pitkäaikainen perhehoito / asumisen tuki

Kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisen pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksun määräytymisperustetta ei ole säädetty asiakasmaksulaissa. Asiakasmaksulain 4 §:n ja 1.10.2023 voimaan tulevan asiakasmaksulain 7 e §:n nojalla asumisen tuen ylläpidosta peritään maksu. Mikäli kuitenkin palvelu on järjestetty kehitysvammalain (591/1977) nojalla ylläpitomaksua ei peritä alle 16-vuotialle annettavasta osittaisesta ylläpidosta.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpidon sisällöstä tarkemmin perhehoidon toimintaohjeessa.

Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 167 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksua täydestä ylläpidosta määriteltäessä huomioidaan seuraavat nettotulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä (Perhehoidossa olevan lapsilisä siirretään perhehoitajalle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (lapsilisälaki 11 §)
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä samoin perusteiden kuin kappaleessa 5.2.2

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

6.4.3 Lyhytaikainen laitoshoido

Täydestä ylläpidosta peritään lyhytaikaisessa laitoshoidossa 49,60 € /hoitopäivä (sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoidon ajalta). Asiaksmaksu peritään myös tulo- ja lähtöpäivältä.

6.4.4 Lyhytaikainen perhehoito / viikonloppuhoito / asumisen tuki

- Lyhytaikainen perhehoito/viikonloppuhoito
Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon 34,00 €/vrk
- Osavuorokautinen perhehoito
Sisältää ateriat ja ylläpidon 17,20 €/päivä tai yö
(Maksua ei peritä alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta)
- Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

6.4.5 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito

Kun kyse on kehitysvammaisten erityishuoltolain (519/1977) mukaisiin palveluihin oikeutetun asiakkaan omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta ylläpitomaksu on 11,60 € /vapaavuorokausi, mikäli hoito on järjestetty laitokseen, kodin ulkopuoliseen perhehoitoon tai asumispalveluun.

Kun kyse on kehitysvammaisten erityishuoltolain (519/1977) mukaisiin palveluihin oikeutetusta alle 16-vuotiaasta ja oppivelvollisesta nuoresta, joka saa omaishoitoa ja johon ei sovelleta asiakasmaksulain 4 § 2-kohtaan 1.10.2023 voimaan astuvaa muutosta (678/2023): Maksua ei peritä alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta, kun kyse on hänen omaan kotiinsa järjestetystä omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta.

6.5 LÄÄKINNÄLLISEN LAITOSKUNTOUTUKSEN MAKSUT

Vammaiselle henkilölle annetusta terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:ssä tarkoitettua lääkinnällisestä laitostuntoutuksesta tai kehitysvammaisten erityishuoltolain (519/1977) mukaisesta lääkinnällisestä laitostuntoutuksesta peritään 17,10 € hoitopäivältä.

Em. maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

6.6 VAMMAISEN LAPSEN PITKÄAIKAISEN ASUMISEN TUKI

Maksu peritään tämän kohdan mukaan, jos vammaisen alaikäinen tulee pitkäaikaisen kodin ulkopuolisen asumisen tuen palveluun (pitkäaikainen perhehoito / asumispalvelu) ja kyseessä on 1.10.2023 tai sen jälkeen palveluun tuleva lapsi. Tämän kohdan mukainen maksu peritään myös silloin, kun aiemmin palvelussa olleen vammaisen alaikäisen asiakkaan palvelupäätös muutetaan uuden 1.10.2023 voimaan tulevan vammaispalvelulain mukaiseksi.

1.10.2023 lukien vammaisen lapsen asumisesta perhehoidossa tai ryhmäkodissa peritään asiakasmaksu pääsääntöisesti (*) samoin perustein kuin lastensuojelulain nojalla sijoitetulta lapselta, nuorelta ja hänen vanhemmiltaan (ks. tarkemmin lastensuojelun maksusta kappaleissa 7.1 ja 7.2).

*poikkeukset lastensuojelulain nojalla sijoitetun lapsen asiakasmaksuun:

- vammaispalvelulain nojalla asumisen tuen palvelussa olevalle lapselle jätetään nettotuloistaan omaan henkilökohtaiseen käyttöön vähintään 167 €/kk
- uuden vammaispalvelulain 19 §:n mukaan järjestetyssä lapsen asumisen tuen palvelussa ei kerrytetä lapselle itsenäistymisvaroja, kuten lastensuojelussa (peruste HE 191/2022)
- **vammaispalvelulain mukaisessa asumisen tuen palvelussa olevalta lapselta ja vanhemmilta perittävien maksujen määrä saa olla yhteensä enintään 500,00 € kuukaudessa**, eikä maksujen yhteismäärä saa ylittää palvelun tuottamisesta hyvinvointialueelle aiheutuvia kustannuksia.

Mikäli perheen toimeentulon edellytykset ja perheen elatusvastuu huomioon ottaen on perusteltua, lapsen vanhemmilta peritään maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) 1-3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen. Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän maksukykynsä mukaan.

Hyvinvointialue perii maksua vahvistamatta lapselle suoritettavan elatusavun tai elatustuen lapsen asumisen tuen palvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi siltä ajalta, jona lapsi asuu kodin ulkopuolella. Hyvinvointialue perii kohtuulliseksi katsottavan maksun myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista asumisesta kodin ulkopuolella aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

7. Lastensuojelun maksut

Asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, L lapsen elatuksesta 704/1975

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

7.1 VANHEMMILTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.). Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset. (L lapsen elatuksesta 2 §)

7.2 LAPSELTA TAI NUORELTA PERITTÄVÄ MAKSU

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksulain 14 §:n mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:

- eläkkeet
- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset

Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 1860,20 € /kk. (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.)

Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §). Vanhemmille määrätty asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

8. Liikkumisen tuki (sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu)

8.1 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN LIIKKUMISTA TUKEVA PALVELU

Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Maksu määräytyy matkustusalueella joko Waltti-alueilla voimassa olevien maksujen tai ELY-keskuksen määrittämien taksojen mukaisesti.

8.2 VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN LIIKKUMISTA TUKEVA PALVELU

Hyvinvointialue perii asiakkaalta vammaispalvelulain 8 §:n 2. momentin mukaisesta kuljetuspalvelusta (liikkumisen tuesta) julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun.

Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun / liikkumisen tukeen sisältyvä apu ja tuki on maksutonta.

Kun kyse on opiskelu- ja/tai työmatkoista tai niihin rinnastettavista matkoista: Liikkumisen tuen maksua määrittäessä huomioidaan julkisen liikenteen kausi- ja sarjalippujärjestelmän mukaiset hinnat. Omavastuuosuus määräytyy muutoin julkisen liikenteen voimassa olevan matkahinnaston mukaisesti (joka asiakasohjeen mukana annetaan asiakkaalle palvelua myönnettäessä).

Erytishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia siihen saakka, kun erityishuolto-ohjelma on voimassa.

Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Maksu määräytyy matkustusalueella joko Waltti-alueilla voimassa olevien maksujen tai ELY-keskuksen määrittämien taksojen mukaisesti.

9. Muut maksut

9.1 SOSIAALIPÄIVYSTYS

Sosiaalipäivystyksen palvelut ovat maksuttomia.

9.2 OMIEN HENKILÖREKISTERITIEDOJEN TARKASTUSMAKSU

Omien henkilötietojen tarkastusmaksut ja asiakirjamaksut peritään erillisen tuotehinnaston mukaisesti.

10. Asiakasmaksujen alentamisperusteet

Perustuvat asiakasmaksulain 11 §:ään. Ks. myös kappale 1.3.

Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu.

Asiakasmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa voidaan huomioida seuraavia harkinnanvaraisia kustannuksia, mikäli asiakkaan ja häneen nähden elatusvelvollisen tulot ja varallisuus eivät riitä niitä kattamaan:

- ulosottoviranomaisen maksusuunnitelman mukainen kuukausierä
- kotiin jäävän pienempituloisen puolison menoja voidaan ottaa kohtuullisessa määrin harkinnanvaraisena vähennyksenä huomioon siten, että hänen asumisensa pystytään turvaamaan hänen muuta toimeentuloaan vaarantamatta
- pitkäaikaisessa yhteisöllisessä asumisessa, pitkäaikaisessa tuetussa asumisessa ja säännöllisen ja jatkuvan kotiin annettavan palvelun asiakkaalle taloudellinen tilanne ja varallisuus huomioon ottaen tavanomaista suuremmat lääkemenot kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena ja lisäksi ei-kelakorvattavat maksukattoon sisällyttömät lääkemenot/kliiniset ravintovalmisteet/perusvoiteiden kustannukset siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaalle tarpeelliseksi
- muut henkilökohtaisista tarpeista johtuvat tavanomaista suuremmat kustannukset
- Viimeisin vahvistettu verotuspäätös ja erittelyosa, tulotiedot, kuitit, tositteet ja pankin tiliotteet kaikista tileistä sekä mahdollinen Kelan toimeentulotukipäätös tulee esittää maksualennusta haettaessa.
- Tarvittaessa maksualennushakemuksen käsittelemiseksi pyydetään sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän lausunto.

Pitkäaikaisessa hoidossa olevia tulosidonnaisia asiakasmaksuja koskeva raja: Mikäli tiliotteella on saldoa yli 3500 euroa ei harkinnallisia kustannuksia hyväksytä eikä pitkäaikaishoidon tulosidonnaista asiakasmaksua alenneta, ellei ole erityisiä perusteita hyväksyä.

Lyhytaikaishoidon ja ei-tulosidonnaisten maksujen kohdalla tilivarojen riittävyys asiakasmaksujen kattamiseen arvioidaan maksualennushakemukseen tehtävän päätöksen yhteydessä asiakkaan tilisaldo-/varallisuustilanteen mukaan vastaavasti kuin toimeentulotuen tarvetta arvioitaessa.